

öfre är helt, men af det nedre finnes blott roten. 19 är blott litet mer än nedre hälften af en staf, toppen och kännestreckket äro fullständigt bortfrätta. 20 är en staf, som kan följas under hela sitt lopp utom litet ofvan foten, där en remna afbrutit densamma. 21 har varit i R tätt invid 20, men remnan har förstört dess topp. Slutligen följer ett kors, hvars vänstra arm är förstörd.»

Lektor F. Bæhrendtz i Kalmar har godhetsfullt på min begäran genom förnyad eftersyn bekräftat min läsning af þ i þer och att i uti siata icke kunnat vara l.

Inskriften har alltså varit följande: ✠ þ¹er : þ⁵er : þ¹⁰er : þ¹⁵er : þ²⁰er : ✠

Translitteration: ✠ þ⁵er : þ¹⁰er : þ¹⁵er : þ²⁰er : ✠

Transskription: þær ligger Æl(i)n Siátta dóttir.

Öfversättning: Där ligger Elin Sjättes dotter.

Ordningstalet »sjätte» synes eljest icke förekomma som egennamn, men »sjunde» är ej sällsynt, t. ex. *Siundi* S.D. IV, 339 (1333).

54. Löts kyrka.

Pl. XXXI. Fig. 54.

Litteratur: Rhezelius, *Monumenta Runica in Ölandia*, konceptet, under Löt Socken och Alböke. — Liljegren, *Runlära*, s. 213, not. 1.

Uppgiften hos Rhezelius lyder: »På en pelare mot högkoren söder sida stå

*þþþþ : þt : þ¹er : þ²er : þ³er : þ⁴er : þ⁵er : þ⁶er : þ⁷er : þ⁸er : þ⁹er

Runorna þ och þ i *þþþþ, þ i þ¹er och þ²er äro försedda med prick och 1 i þ³er är skrivet öfver raden.

I utskriften är denna inskrift uteglömd, och som en tolkning är den betydligt ändrade uppteckning med bifogad öfversättning att betrakta, som af Rhezelius meddelas i F. b. 22 (se ofvan s. 5, not 1), nämligen:»

*þþþþ . þt . þt . þ¹er : þ²er . þ³er .

þt . þ⁴er . þ⁵er . þ⁶er . þ⁷er .

Hafue the då mera mig giffuitt,

Så woret och bätter skriffuit». Äfven här har þ prick i samma ord som i konceptet.

Rhezelius synes icke hafva förstått 3 pl. pret. konj. *havðen þe* 'hade de' i den konditionala bisatsen men gjort sitt bästa för att där af erhålla en rimlig tolkning. Om 3 pl. pret. konj. på -in se Rydqvist, *Svenska språkets lagar*, I, s. 359. Hufvudsatsens verb är *waret* 'vore det' med den pronominalanslutning, som Rydqvist behandlar på anförda ställe s. 534, liksom t. ex. St. Rimkr. *ok ther med skullet* (skulle det) *tha vara sææt*.

Troligtvis är þ¹ felläst för þ¹ 'då'; huruvida saknaden af r i ordet 'skriffet', är ett förbiseende af ristaren eller Rhezelius, kunna vi ej veta.

Vid translitterationen af Rhezelius' uppteckning återgifver jag det punkterade þ med v, þ med æ och þ med a för att i transskriptionen åtskilja dessa runor.

Inskriften är alltså följande:

hævpen : pe : mera : mik : givit : pt : uæret : bætar : skivit
 5 10 15 20 25 30 35

Därmed vill jag dock icke antyda, att inskriften skulle äga omljudda former af pret. konj., ty dess hjälpverb äro förvisso i öfverensstämmelse med förhållandet för öfrigt i fornsvenskan (Rydqvist, *Scenska språkets lagar*, I, s. 361) att uppfatta som *havden, waret*.

Inskriften utgör ett par knittelvärser, och translitterationen är alltså:

Havden þé méra mik givit,

Þa wæret bætar skrivit.

Öfversättning: Hade de gifvit mig mera, då vore det bättre skrivet.

Runristaren synes vilja gifva uttryck åt sitt missnöje med för låg betalning, förmodligen från socknemännens sida, för något arbete, han antagligen utfört i kyrkan, och framhåller som sin hämnd, att han ristat sina runor sämre, än han kunnat. Möjligen menar han också, att han nu håller inne med de loford, han annars skolat uttala.

55. Högby.

Pl. XXXI. Fig. 55.

Litteratur: Linné, *Resa till Öland och Gotland*, s. 124. — Hilfeling, *Journal 1797*, koncept s. 65, afskrift s. 51. — Ahlqvist, *Ölands historia och beskrifning* 2, 1, s. 77. — L. 1293 (förlägger den oriktigt till Persnäs kyrkogård).

Linné, *Resa till Öland och Gotland*, s. 124 säger: »En Runsten låg på kyrkogården utanför wapnhuset, deruti sålsam, at Bokstäfverna woro skrefne afwige och gingo ifrån högra handen åt den vänstra; på denna kunde allenast ena kanten någorlunda läsas:

..... + * L+TN * N+T+H * 414 : N+R : L+R+R : 41

Ahlqvist, *Ölands historia och beskrifning* 2, 1, s. 77 uppgifver, att endast följande runor kunna tecknas: »**auk : Bjurn : Risu** : d. ä. och Björn reste».

Hilfeling, hvars teckning återgifves fig. 55, fann runstenen på kyrkogården, men »så alldeles förnött af tramp, att ej öfver ett par tre runor med visshet kunde synas. Dessutom var ena hälften alldeles borta.»

Att en runsten finnes på Högby, kyrkogård omnämnes ock af N. O. Wallinus, *De Oelandia dissertatio gradualis*, Holmiæ 1703, s. 63.

Första delen af den inskrift, Linné meddelar, har säkert betydts: »N. N. och Björn reste mig»; att stenen kallas »mig», förekommer emellanåt på Gottland. Ristningen **L+TN** ser ut som ordet »själ», **sial**, hvilket ger anledning att förmoda, att det näst föregående kunnat vara: »nåde Gud!», hvilken förbindelse äfvenledes ofta förekommer på Gottland. Inskriften har sålunda uttryckt samma två tankar som i den gottländska inskriften vid Hall, S. 14: + **gup : napi : iuans : siel : af : hiernum : hans : tutrir : litu : kera : mik**, och är måhända därför ock af gottländskt ursprung. Den döde måste ock nämnts på andra kanten.